

Jeesuksen kristuksen sukupuu

Matteuksen ja Luukkaan evankeliumien sukuluettelot poikkeavat toisistaan. Tämä johtuu siitä, että Matteus kertoo Jeesuksen kuninkaallisen sukulinjan Joosefin kautta, mutta Luukas luvattun siemenen eli kristuksen sukulinjan hänen äitinsä Marian kautta.

Sukuluettelot eroavat Joosefin isän nimen kohdalla ja yhtyvät toisiinsa kuningas Daavidin kohdalla. Joosef on alenevassa polvessa kuningas Daavidin jälkeläinen hänen poikansa Salomon sukulinjassa, joka oli myös kuningas. Jeesus on "Daavidin poikana" oikeutettu olemaan Israelin kuningas. (2Sam 7:8-16; Psa 89:20-38; Apt 2:30; 13:22-23; Room 1:1-4; Ilm 22:16) Jeesus on se luvattu vaimon siemen, joka oli polkeva rikki käärmeen päin. (1Moos 3:15) Hänessä kaikki kansat ja sukukunnat tulevat siunatuiksi. (1Moos 12:3; 18:18; Gal 3-4) Matteus alkaa sukuluettelon siitä syystä jo Aabrahamista ja Luukas vie sen luomakunnan alkuun asti, jotta lukija näkisi Jeesuksen olevan Jumalan poikana koko maailman vapahtaja. (Matt 1.1; Luuk 3:21-38)

Jeesusta kannattaneet juutalaiset olisivat hyväksyneet Jeesuksen kuninkaakseen jo hänen ensimmäisen tulemuksensa aikana. He huusivat "Hoosianna Daavidin pojalle!" (Matt 21:9) Jeesuksen kuninkuus ei ole kuitenkaan tästä maailmasta, joten hän kieltäytyi sillä kertaa kunniasta ja uhrasi itsensä synnittömänä karitsana ristillä syntiemme sovituksiksi. (Joh 18:36) Kun Jeesus tulee toisen kerran, niin hän hallitsee silloin herrana ja kuninkaana jäljelle jääneitä pakanoita sekä kansaansa Israelia. (Psa 2; 45; Hebr 2:5; Ilm 19:11-21)

Matteuksen ja Luukkaan sukuluetteloiden erot johtuvat siis siitä, että Matteus kertoo Joosefin sukuluettelon, mutta Luukas Marian sukuluettelon. Jeesus on Daavidin jälkeläisenä oikeutettu olemaan Israelin kuningas isänsä Joosefin kautta. Hänen sukulinjansa on ns. kuninkaallinen sukulinja. Se on johdettu Daavidin pojasta Salomosta, joka oli kuningas. Matteus kertoo sen vuoksi Jeesuksen sukulinjan hänen isänsä Joosefin kautta.

Luukas kertoo Jeesuksen äidin Marian sukuluettelon osoittaakseen sen, että Maria on syntynyt siinä sukulinjassa, josta luvattun messiaan piti syntyvän. Luukas sanoo, että Joosef on Eelin poika. (Luuk 3:23) Tämä ei tarkoita sitä, että Eeli oli Joosefin biologinen isä. Matteuksen mukaan Jaakob siitti Joosefin, joten Jaakob on Joosefin isä. (Matt 1:16) Matteus johtaa Joosefin sukulinjan Jaakobin kautta kuningas Salomoon, mutta Luukas johtaa Marian sukulinjan Eelin kautta Naataniin, joka ei ollut kuningas.

Eeli oli Marian isä. Luukas sanoo Joosefia Eelin pojaksi, koska Israelissa oli tapana sanoa vävyä tyttären isän pojaksi. Tästä on hyvä esimerkki. Iisai oli Daavidin isä. (1Sam 17:17) Saul oli Daavidin appi eli Daavid oli Saulin vävy. (1Sam 18:27) Saul kutsui Daavidia pojakseen, vaikka tämä ei ollut hänen biologinen poikansa vaan vävy: tyttären aviomies. (1Sam 26:17) Voimme ymmärtää samalla tavalla Luukkaan sukuluettelossa sen, miksi Luukas sanoo, että Joosef oli Eelin poika. Eeli oli Joosefin appi ja Marian isä.

Jeesusta kannattavat juutalaiset pitivät herraa oikeutettuna olemaan Israelin kuningas. He uskoivat hänen olevan kuningas Daavidin sukua. Tämä asia oli todistettu heille juutalaisten hallussa pitämistään sukuluettelosta, jotka ovat kuitenkin kadonneet diasporan aikana.¹ Apostolien ajan rabbit mainitsevat kuitenkin nämä luettelot, joten ne ovat varmasti olleet olemassa. Koska ne

---

¹ T. Bab. Yebamot, fol. 49. 2.; T. Hieros. Taanith, fol. 68. 1. B. Rabba, sect. 98. fol. 85. 3.; Bible Hub Commentaries on Matt. 1:12, Gill's Exposition of the Entire Bible.

sukuluettelot ovat sittemmin kadonneet, niin Jeesuksen isän Joosefin todistaminen kuningas Daavidin jälkeläiseksi hänen poikansa Salomon sukulinjassa ei liene enää mahdollista.

Jeesuksen sukuluetteloista oli mahdollisesti erimielisyyttä ja riitoja jo Paavalin aikana. Hän neuvoo kirjeessään Tiitusta pysymään erossa turhista väittelyistä ja riidoista, jotka koskivat mm. sukuluetteloita ja Mooseksen lakia. (Tiit 3:9-11) Kaikki juutalaiset eivät pitäneet Jeesusta oikeutettuna Israelin kuninkaan kruunuun hänen tullessaan viimeisen kerran Jerusalemiin. (Matt 21:15; Joh 12:9-19) Ei siis ihme, että monet vastustivat evankeliumia myös Jeesuksen isän Joosefin sukulinjaan vetoamisen kautta sen jälkeen, kun herra oli jo taivaassa isän tykönä.

Jotkut ovat pitäneet Jeesusta kelvottomana olemaan Israelin kuningas sen vuoksi, että Herra oli langettanut kirouksen Jekonjan (Konja) jälkeläisille, joiden ei pitänyt hallita enää Juudan kuningaskuntaa. (Jer 22:30; 36:30) Nämä kiroukset toteutuivat kuitenkin jo Jekonjan eläessä. Hänen poikansa eivät hallinneet Juudaa päivääkään ja hän itsekin hallitsi sitä vain kolme kuukautta. Se kirous ei ole siten este Jeesuksen kuninkuudelle.

Vaikka Jekonjalle langetettu kirous olisi voimassa, niin se päättyy kristuksen tulemukseen. Jeesuksen kuninkuus ei ole tästä maailmasta. (Joh 18:36) Se on isästä, joka on antava hänelle tulevan maailman kuninkuuden. (Hebr 2:5-18; 1Kor 15:24-28; Jes 9:5-6; Dan 7:13-14) Jeesuksen kuninkuudella ei ole oleva loppua. Kaikki entinen on silloin mennyt eikä kirousta ole enää oleva. (Ilm 22:3)

Sukuluetteloista ei ole lupa riidellä eikä kiistellä. Taitamattomat väittelyt ovat kiellettyjä. Sukuluetteloita on silti lupa tutkia ja keskustella niistä sävyisästi muiden kanssa. Vuorovaikutteinen keskustelu voi olla hedelmällistä ja avata ymmärrystämme tässä vaikeassa asiassa.

Matteuksen ja Luukkaan evankeliumien sukuluettelot eivät ole täydelliset eivätkä täysin virheettömät. Matteus on jättänyt luettelosta pois muutamia nimiä ja Luukas on käyttänyt lähteenään kreikankielistä Raamatun käännöstä, jossa on joitakin virheitä.

Matteus on jättänyt tarkoituksella pois kolme pahamaineista kuningasta, joiden nimet olivat Ahasja, Jooas ja Amasja. (2Kun 8:24; 11:2; 14:1; 1Kun 15:1; 2Aik 26:1) Sitten hän on karsinut listasta nimiä Jekonjan ja Joosefin välistä. (1Aik 3:16-24) Tästä johtuen Luukkaan luettelossa on enemmän nimiä Daavidin ja Joosefin välissä kuin Matteuksen luettelossa. Vaikka Matteuksen sukuluettelo ei ole siten täydellinen, niin se on luotettava. Matteus julkaisi sen todistaakseen, että Jeesus on Daavidin sukua ja täyttää siten profeettojen ennustukset koskien Israelin kuningasta.

Matteus sanoo Jeesusta kristusta "Aabrahamin pojaksi" ja "Daavidin pojaksi", mikä tarkoittaa sitä, että hän on heidän molempien jälkeläinen ja se luvattu "siemen", josta oli ennustettu. (Matt 1:1) Matteus alkaa sukuluettelon Aabrahamista sen vuoksi, että Jumala on luvannut siunata kaikkia kansoja ja sukukuntia Aabrahamin siemenen kautta. (1Moos 12:3; 18:18) Jeesus kristus on se Aabrahamin siemen, josta Raamattu puhuu. (Gal 3-4) Jeesus on myös "Daavidin poika", koska on suoraan alenevassa polvessa kuninkaallista linjaa pitkin hänen jälkeläisensä.

Matteus sanoo, että sukupolvia Aabrahamista Daavidiin on neljätoista polvea, ja Daavidista Babyloniin siirtämiseen neljätoista polvea, ja Babyloniin siirtämisestä kristukseen asti neljätoista polvea. (Matt 1:17) Tämän jaottelun mukaan nimiä pitäisi olla 42, mutta Matteus on laskenut sukupolvet eri tavalla kuin me niitä laskemme ja luetellut vain 41 nimeä, tai sitten yksi nimi on tippunut luettelosta pois, kun evankeliumia on myöhempinä vuosikymmeninä kopioitu tuleville jälkipolville. Syy tähän jaotteluun voi olla siinä, että se on helpottanut muistamista, tai sitten se on

tehty numerollisuuden vuoksi. Luku 7 on Jumalan pyhä luku ja $2 \times 7 = 14$. Luku 7 on toistunut luettelossa siten kolme kertaa $2 \times 7 + 2 \times 7 + 2 \times 7 = 42$.

Luukas mainitsee sukuluettelossa 77 nimeä, joista viimeinen on Jumala. Aatamilla ei ollut isää ihmisten joukossa, koska Jumala teki hänet maan savesta ja hän on ensimmäinen ihminen. Kaikki muut ihmiset ovat saaneet alkunsa tästä yhdestä, Aatamista. (Apt 17:22-31) Aatami on Jumalan poika sen vuoksi, että hän loi Aatamin. Jeesus Kristus on Jumalan poika sen vuoksi, että hän syntyi Jumalan hengestä ja on ensimmäinen kuolleista herätetty ihminen, joka ei kuole enää koskaan. (Psa 2:7; 1Kor 15; Hebr 1-2; 5:4-11; 7:24-8:2)

Seuraavat sukuluettelot on mainittu jakeissa Matt 1:1-17 ja Luuk 3:23-38.

Daavidin pojan Jeesuksen sukupuu Raamatun mukaan				
sukupolvia	Matteus 1:1-17	Luukas 3:23-38	Raamattu	sukupolvia
		Aatami	Gen 1:26; 2:5	1
		Seet	Gen 5:3	2
		Eenos	Gen 5:6	3
		Keenan	Gen 5:9	4
		Mahalaleel	Gen 5:12	5
		Jaaret eli Jered	Gen 5:15	6
		Eenok eli Hanok	Gen 5:18	7
		Metusalah	Gen 5:21	8
		Laamek eli Lemek	Gen 5:25	9
		Nooa	Gen 5:29	10
		Seem	Gen 6:10; 10:1	11
		Arfaksad eli Arpaksad	Gen 10:22	12
		(Kainam)	Lk 3:36.	13
		Saala eli Seelah	Gen 10:24; 11:12	14
		Eeber	Gen 10:24; 11:14	15
		Faalek eli Peleg	Gen 10:25; 11:16	16
		Ragau eli Regu	Gen 11:18	17
		Seruk	Gen 11:20	18
		Naahor	Gen 11:22	19
		Taara eli Terah	Gen 11:24	20
1	Abram 1953-1778 eKr	Aabraham eli Abram	Gen 11:26	1
2	Iisak 1853-1673	Iisak	Gen 21:2,3	2
3	Jaakob 1793-1646	Jaakob eli Israel	Gen 25:26; 1Ak 1:34	3
4	Juuda	Juuda	Gen 29:35	4
5	Faares (Peres)	Faares eli Peres	Gen 46:12	5
6	Esrom	Esrom eli Hesron	Gen 46:12; Rut 4:18	6
7	Aram (Raam)	Arni? (Raam, Araam)	Ruut 4:19; 1Ak 2:9	7
		Admin?		
8	Aminadab	Aminadab	Ruut 4:19; 1Ak 2:10	8
9	Nahasson	Nahasson eli Nahson	Ruut 4:20; 1Ak 2:10	9
10	Salmon	Saala (Salma, Salmon)	Ruut 4:20; 1Ak 2:11	10
11	Booas	Booas	Ruut 4:21; 1Ak 2:12	11
12	Oobed	Oobed	Ruut 4:21	12
13	Iisai	Iisai	Ruut 4:22	13
14	Daavid 1010 – 970 eKr	Daavid	Ruut 4:22	14
1	Salomo 972 – 932	Naatan	1Ak 3:5	1

2	Rehabeam 932-915	Mattatan	1Ak 3:10	2
3	Abia 915-913/912	Menna	1Ak 3:10	3
4	Aasa 913/912-872	Melea	1Ak 3:10	4
5	Joosafat 872/848	Eliakim	1Ak 3:10	5
6	Jooram 854/848-841	Joonam	1Ak 3:11	6
7	Ussia 793-742	Joosef	2Kn 15:1; 2Ak 26:1	7
8	Jootam 752-734	Juuda	1Ak 3:12	8
9	Aahas 734-719	Simeon	1Ak 3:13	9
10	Hiskia 721-692	Leevi	1Ak 3:13	10
11	Manasse 695-640	Mattati	1Ak 3:13	11
12	Aamon 640-639	Joorim	1Ak 3:14	12
13	Joosia 639-609	Elieser	1Ak 3:14	13
14	Jekonja 598(-561->)	Jeesus	1Ak 3:16; 1Kun 25:27-30	14
		Eer		1
		Elmadam		2
		Koosam		3
		Addi		4
		Melki		5
		Neeri		6
1	Sealtiel	Sealtiel	1Ak 3:17; Esr 3:2; Neh 12:1	7
2	Serubbaabel 519-516	Serubbaabel	1Ak 3:19; Hag 1:1; Esr 6:15	8
		Reesa		9
		Johanani		10
		Jooda		11
		Joosek		12
		Semein		13
		Mattatias		14
		Maahat		15
		Naggai		16
3	Abiud	Esli		17
4	Eljakim	Naahum		18
5	Asor	Aamos		19
6	Saadok	Mattatias		20
7	Akim	Joosef		21
8	Eliud	Jannai		22
9	Eleasar	Melki		23
10	Mattan	Leevi		24
11	Mattani	Mattati		25
12	Jaakob	Eeli		26
13	Joosef	Joosef		27
14	Jeesus	Jeesus		28
42	Matteus 1:1-17	Luukas 3:23-38	Yhteensä sukupolvia	76

Kuten taulukon sukuluetteloista näkee, niin ne poikkeavat toisistaan merkittävästi. Kaikkia eroja ei voida selittää tyydyttävästi eri luetteloissa käytetyistä eri nimistä koskien samoja henkilöitä. Matteus mainitsee vain 14 nimeä Jekonjasta Joosefiin, mutta Luukas 28. Tämä johtuu siitä, että Matteus on jättänyt listastaan pois vähintään viisi sukupolvea, ehkä enemmänkin. Matteus tuo esille Salomon sukulinjan, mutta Luukas Naatanin. Kyseessä on siten kaksi eri sukuluettelo.

Erot Jeesuksen sukuluettelossa Matteuksen ja Luukkaan evankeliumeissa

Matteuksen ja Luukkaan sukuluettelot eivät ole yhtenevät, sillä eroja syntyy jo Joosefin isän kohdalla. Matteuksen mukaan Joosefin isän nimi oli Jaakob, mutta Luukkaan mukaan Eeli. Tämän jälkeen luettelot poikkeavat toisistaan Jekonjaan asti täysin lukuun ottamatta Serubbaabelia ja Sealtielia. Sealtielista Daavidiin mentäessä Matteus kertoo Daavidin pojan kuningas Salomonin sukulinjan, mutta Luukas hänen veljensä Naatanin sukulinjan. Miksi näin? Useimmat ovat sitä mieltä, että Matteus kertoo Jeesuksen isän Joosefin sukulinjan, mutta Luukas hänen äitinsä Marian sukulinjan.

Puuttuvat kuninkaat ja muut henkilöt

Matteuksen sukuluettelosta puuttuu nimiä Daavidin ja Joosefin välistä. Osa näistä nimistä löytyy jakeista 1Aik 3:16-24. Sieltä löytyy ainakin viisi sukupolvea lisää, joita Matteus ei mainitse. On luultavaa, että näitä sukupolvia on ollut todellisuudessa vielä enemmän. Silloin sukupolvien iäksi saadaan suurin piirtein sama kuin on Luukkaan evankeliumissa. Matteuksella niitä sukupolvia on mainittu 14, mutta Luukkaalla kaksinkertainen määrä eli 28. Kun lisätään nuo puuttuvat viisi nimeä luetteloon, niin ero on jo pienempi 19-28. Voi olla, että nimiä puuttuu enemmänkin kuin nuo viisi.

Matteuksen sukuluettelosta puuttuvat kuninkaista Ahasja, Jooas ja Amasja. Juudan kuningasten aikakirjoista heidät voidaan löytää, niin kuin myös profeettojen kirjoituksista. (2. Kun. 8:24; 11:2; 14:1; 1Kun 15:1; 2Aik 26:1.)

Matteus esittää luettelon kolmena 14 sukupolven mittaisena jaksonea, mikä voi selittää joidenkin nimien pois jättämisen listasta. Kuninkaat Ahasja, Jooas ja Amasja olivat pahamaineisten *Ahabin ja Iisebelin tyttären* Ataljan jälkeläisiä, joten heidän pois jättämisensä on hyvin ymmärrettävää. (2Kun 8:16-18, 26.) Koska Israelissa oli tapana puhua lapsista kantaisän nimen mukaan, on tällainen sukupolvien pois jättäminen ihan normaalia. Jeesusta sanotaan Daavidin pojaksi, vaikka välistä puuttuu kymmeniä sukupolvia. Kuningatar Ataljaa sanotaan puolestaan Omrin tyttäreksi, vaikka Omri oli hänen isoisänsä eikä isänsä. Näin voidaan ymmärtää sekin, miksi Matteus on jättänyt listastaan pois niin monta nimeä. Se ei tee sukuluetteloa välttämättä virheelliseksi, että hän on niin tehnyt.

Admin ja Arni sekä Kainam

Matteuksen ja Luukkaan sukuluettelot sisältävät yhtä monta sukupolvea Aabrahamista (1953-1778 eKr) Daavidiin (1040-970 eKr) asti lukuunottamatta Aminadabin ja Esromin väliin sijoittuvaa Adminia. (Luuk 3:33; Matt 1:3,4.) Tässä kohdassa on luultavasti kopiointi- tai muu virhe, eikä eroa todellisuudessa ole olemassa. Admin on väännös sanasta Aminadab ja Arni sanasta Aram eli Raam. (1Aik 2:5-10; Ruut 4:17-22.) Jostakin syystä Luukkaan luettelossa mainitaan nämä samat henkilöt kahdesti peräkkäin, ikään kuin he olisivat eri henkilöitä. Lisäksi eri käsikirjoituksissa on eroja tämän jakeen kohdalla. (Luuk 3:33.) Jotkut mainitsevat vain Arnin, jotkut Arnin ja Adminin, ja jotkut korvaavat Arnin Raamalla. Kyse on siis inhimillisestä virheestä.

Luukas mainitsee Kainamin Saalan ja Arpaksadin välissä. (Luuk 3:36.) Tämän nimen hän on saanut lukemastaan kreikankielisestä Vanhasta testamentista, Septuagintasta, jossa nimi esiintyy mainitussa kohdassa sukuluetteloa. (1Moos 10:24; 11:12.) Raamattumme Vanha testamentti on käännetty kuitenkin hepreankielisestä käsikirjoituksesta, jossa tätä nimeä ei esiinny.

Serubbaabel ja Sealtiel

Matteuksen ja Luukkaan sukuluettelot ovat yhtenevät Aabrahamin ja Daavidin välillä, mutta eroavat sitten, koska Matteus mainitsee Daavidin pojan Salomon sukulinjan ja Luukas Naatanin sukulinjan, joka oli myös Daavidin poika, mutta ei kuningas. Sitten sukulinjat näyttävät yhdistyvän uudestaan Sealtielin ja tämän pojan Serubbaabelin kohdalla, mutta nämä kaksi eivät ole välttämättä samoja henkilöitä, vaikka senkin puolesta on puhuttu, että he olisivat samoja henkilöitä kummassakin sukulinjassa.

Serubbaabel ja Sealtiel ovat mahdollisesti eri henkilöitä näissä sukuluetteloissa, mikä asia näkyy tästä sukuluetteloiden vertailusta:

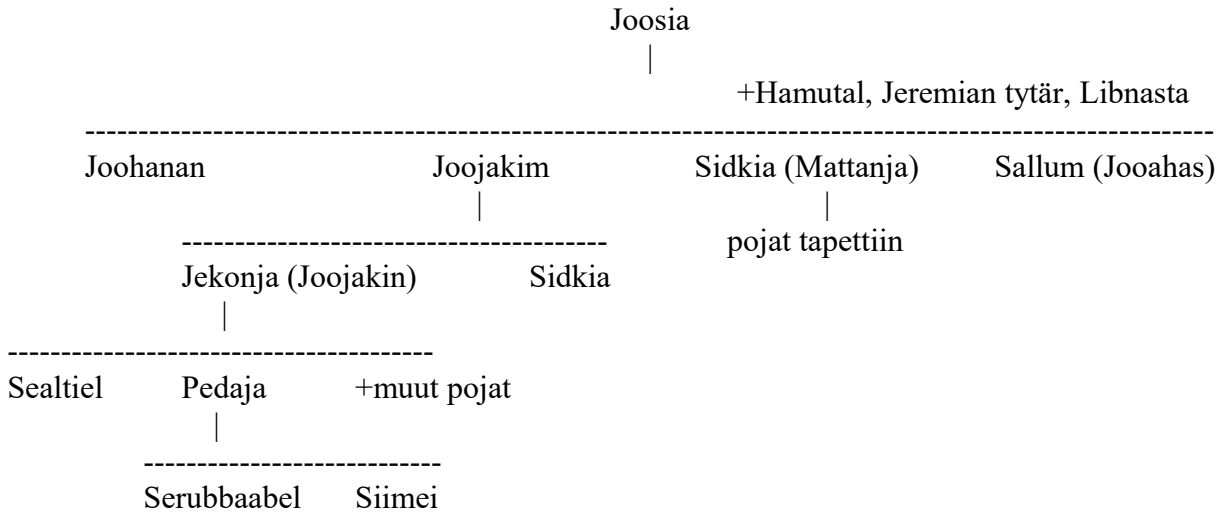
<u>Matteus</u>	<u>Luukas</u>
Joosia	Melki
Jekonja	Neeri
Sealtiel	Sealtiel
Serubbaabel	Serubbaabel
Abiud	Reesa

Serubbaabel voisi silti periaatteessa olla sama henkilö kummassakin sukulinjassa, mutta Jekonja ja Neeri eivät, sillä heidän sukulinjansa poikkeavat toisistaan selvästi. Jekonjasta ylöspäin on pelkästään kuninkaita Daavidin poikaan Salomoon asti, mutta Neeristä ylöspäin käydään läpi Daavidin pojan Naatanin sukulinjaa, joka ei ollut kuningas. Jos Serubbaabel olisi sama henkilö, niin silloin Abiud ja Reesa olisivat hänen kaksi poikaansa ja siten veljeksiä tai velipuolia. Juutalaisen perimyslain mukaan tämä voisi olla mahdollista, sillä lapsettomaksi jääneen lesken miehen veljen täytyi ottaa tämä leski vaimokseen ja siittää hänen veljensä nimelle jälkeläinen, poika, jotta hänen sukunsa ei häviäisi Israelista. (1Aik 3:16-24; 5Ms 25:5,6)

Serubbaabelilla oli Aikakirjan perusteella paljon poikia, mutta yksikään heistä ei ollut nimeltään Abiud tai Reesa, jotka mainitaan kuitenkin evankeliumeissa. (1Aik 3:17-24.) On esitetty teorioita, että jotkut näistä pojista olisi tunnettu toisella nimellä ja näin he olisivat myös Matteuksen sekä mahdollisesti myös Luukkaan sukuluettelossa mainittuja poikia. Tätä ei voida kuitenkaan nykytietämyksen perusteella varmasti todistaa. Epäselväksi jää myös se, miksi Luukas mainitsee Sealtielistä Daavidiin päin Naatanin sukuluettelon eikä Salomon niin kuin Matteus tekee. Oman lisämausteensa tähän soppaan tuo se, että Serubbaabelin isä ei ole Aikakirjan perusteella Sealtiel vaan hänen nuorempi veljensä Pedaja. (1Aik 3:16-24.) Tämä on kuitenkin helppo selittää siten, että Sealtiel on kuollut ennen kuin sai perijän nimelleen ja Pedaja on nainut hänen leskivaimonsa, joka on synnyttänyt Pedajan siemenestä pojan Sealtielin nimelle, niin kuin Israelin perimyslaki säättää. (1Aik 3:16-24; 5Ms 25:5,6)

Jekonjan isoisän Joosian sukulinjaa on vaikea ymmärtää ilman sukupuuta, koska sukulinjassa on saman nimisiä henkilöitä ja Raamatun sana vaikuttaa ristiriitaiselta, koska Sidkiaa sanotaan Jekonjan veljeksi ja sitten myös sedäksi. (2Kun 24:17; 36:10.) Jekonjalla oli veli, jonka nimi oli Sidkia, ja myös setä, kuningas Sidkia (Mattanja), Joosian poika. Jotta sukulaisuussuhteet selviäisivät paremmin, niin laitan tähän pienen sukupuun Joosian suvusta jakeiden 1Aik 3:14-24 ja soveltuvien muiden Raamatun kohtien mukaan.

Joosian sukupuu

Tästä sukulinjasta käy ilmi se, että Serubbaabel oli Pedajan siittämä poika, mutta hänen äitinsä oli Sealtielin leskivaimo, jonka Pedaja on nainut veljensä kuoleman jälkeen.

Raamatun henkilöillä voi olla monta eri nimeä vähän niin kuin rakkaalla lapsella. Tämä sotkee asioita entisestään, kun tutkitaan sukuluetteloita, keitä niissä on. Esimerkiksi Juudan kuningasta Joojakinia kutsutaan myös nimillä Jekonja ja Konja. (2Kun 24:6; Jer 27:20; 37:1.) Sitten on henkilöitä, jotka mainitaan vain kerran, joten heistä ei tiedetä sen enempää. Sellainen on esimerkiksi Joosian poika Joohanen. (1Aik 3:15.) Häntä voisi luulla nimen perusteella Jooahaaksi, joka oli kuninkaana kolme kuukautta, mutta se on väärä tulkinta. (2Kun 23:29-34.)

Jeremian kirjan perusteella näemme, että Sallum ja Jooahas ovat sama henkilö. (Jer 22:10-12.) Hän hallitsi Juudaa isänsä Joosian jälkeen kolme kuukautta. Hänen äitinsä nimi oli Hamutal, Jeremian tytär, Libnasta. (2Kun 23:29-31.) Myös Joosian pojan Sidkian äiti oli Hamutal, Jeremian tytär, Libnasta. (2Kun 24:17,18.) Näin ollen nämä kaksi olivat täysiä veljiä ja molemmat Joosian biologisia poikia. Ensimmäisessä aikakirjassa mainituista Joosian pojista vain Joohanen jää täten ilman selitystä, kuka hän oli.

Kaksi eri kuningasta, sama kohtalo

Toisessa Aikakirjassa sanotaan, että kuningas Nebukadnessar pani Joojakimin kahleissa vietäväksi Babyloniaan vankeuteen, mutta 2. Kuningastenkirjan mukaan kahleissa vankeuteen vietiin Joojakimin poika Joojakin. (2Aik 36:1-11; 2Kun 24:5-17.) Kun nämä kertomukset yhdistetään ja otetaan huomioon Jeremian profetiat Joojakimista, niin nähdään, miten molemmat kuninkaat sidottiin vietäväksi Jerusalemissa Babyloniaan, mutta vain Joojakim tapettiin ja hänen ruumiinsa heitettiin häpeällisesti Jerusalemin porttien tuolle puolen. (Jer 22:18,9; 36:30-32.) Joojakin jäi sen sijaan vankeuteen, josta hänet myöhemmin vapautettiin ja näin hänen sukunsa jatkoi olemassaoloaan Joosefiin asti. (2Kun 25:27; Matt 1:11ss.)

Kuningas Joosian sukulinja historiankirjoituksessa

1. Joosia (2Kun 23:29.)
  - 1.1. Joohanan (1Aik 3:15.)
  - 1.2. Eljakim eli Joojakim (1Aik 3:15; 2Kun 23:34; Jer 52:2.)
    - 1.2.1. **Joojakin eli Jekonja eli Konja (1Aik 3:16; 2Kun 23:6; Jer 27:20; 37:1.)**
      - 1.2.1.1. **Sealtiel (1Aik 3:17.)**
      - 1.2.1.2. Malkiram (1Aik 3:18.)
      - 1.2.1.3. **Pedaja (1Aik 3:18.)**
        - 1.2.1.3.1. **Serubbaabel (1Aik 3:19.)**
          - 1.2.1.3.1.1. Mesullam (1Aik 3:19.)
          - 1.2.1.3.1.2. Hananja (1Aik 3:19.)
          - 1.2.1.3.1.3. sisar Selomit (1Aik 3:19.)
          - 1.2.1.3.1.4. Hasuba, Oohel, Berekja, Hasadja ja Juusab-Hesed
        - 1.2.1.3.2. Siimei (1Aik 3:19.)
      - 1.2.1.4. Senassar (1Aik 3:18.)
      - 1.2.1.5. Jekamja (1Aik 3:18.)
      - 1.2.1.6. Hoosama (1Aik 3:18.)
      - 1.2.1.7. Nedabja (1Aik 3:18.)
    - 1.2.2. **Sidkia (1Aik 3:16.)**
  - 1.3. **Sidkia eli Mattanja (1Aik 3:15,16; 2Kun 24:17; 2Aik 36:10; Jer 37:1; 52:1ss..)**
    - 1.3.1. Sidkian pojat tapettiin (2Kun 25:7; Jer 39:6,7)
  - 1.4. Sallum eli Jooahas (1Aik 3:15; Jer 22:10-12; 2Kun 23:30; 2Aik 36:1.)

Tästä sukuluettelosta käy ilmi, että Sealtiel ei ole Serubbaabelin isä, vaikka Matteus niin väittää. (Matt 1:11,12) Serubbaabel on Sealtielin veljen Pedajan poika. Ilmeisesti häntä vanhempi Malkiram on kuollut tai on ollut avioliittoon kelpaamaton, koska Sealtielin leski on annettu hänelle eikä Malkiramille vaimoksi. Toinen selitys olisi se, että poikien nimet eivät ole tässä järjestyksessä iän mukaan.

Erikoista on myös se, ettei Joosian pojasta Joohananista löydy muuta mainintaa kuin jae 1Aik 3:15. Hänestä ei tiedetä tämän vuoksi mitään muuta kuin se, että hän oli yksi Joosian neljästä pojasta, vieläpä esikoinen. Voimme arvella tästä muun muassa sellaista, että hän on kuollut ennen veljiään ja siksi häntä ei ole korotettu kuninkaaksi.

Joojakimin poika ja Jekonjan veli Sidkia saattoi olla yksi niistä ruhtinaista, jotka vietiin Jekonjan hovin kanssa pakkosiirtolaisuuteen eikä heitä tapettu Jerusalemin piirityksessä. (2Kun 24:12; 1Aik 3:16.) Toisaalta tälle Sidkialle ei ole merkitty jälkeläisiä sukuluetteloon, joten voi olla, että hän kuoli lapsettomana eikä välttämättä ehtinyt edes avioitua ennen kuolemaansa. Niinpä hän on voinut kuolla Jerusalemissa ennen vuonna 598/597 tapahtunutta Joojakinin vangitsemista ja hänen hovinsa lähettämistä Babyloniaan pakkosiirtolaisuuteen. Tämä tapahtui Babylonian kuninkaan Nebukadnessarin (605-562 eKr) kahdeksantena hallitusvuotena eli vuonna 598 juutalaisen laskutavan mukaan, missä kuninkaan virkaanastujaisen vuosi lasketaan ensimmäiseksi vuodeksi. (vrt. Jer 32:1.) Babylonialaisessa laskutavassa ensimmäinen hallitusvuosi on virkaanastujaisia seuraava vuosi.

Joojakinin tilalle tuli kuninkaaksi Joosian poika ja Sallumin veli Mattanja, jolle Nebukadnessar antoi uudeksi nimeksi Sidkia. (2Kun 24:17,18; Jer 37:1.) Tätä Jekonjan setää ei pidä sotkea Jekonjan veljeen Sidkiaan. (1Aik 3:16.) Toisen Aikakirjan kirjoittaja tekee tämän virheen, sikäli kuin jae on käännetty oikein suomen- ja englanninkielisiin Raamattuihin. (2Aik 36:10.)

Joojakimin kirous ja Jekonja

Jotkut Raamatun ilmoitukseen epäilevästi suhtautuvat henkilöt ovat kiistäneet Jeesuksen Kristuksen syntykirjan (Matt 1:1ss.) luotettavuuden sillä seikalla, että profeetta Jeremia olisi profetoinut kirousta Jekonjan isälle Joojakimille, niin että Jekonja ei olisi voinut istua kuninkaana Jerusalemissa. Tämä profetia kuuluu näin:

Jeremia:

36:29 Ja sano Juudan kuninkaasta Joojakimista: Näin sanoo Herra: Sinä olet polttanut tämän kirjakäärön sanoen: 'Miksi olet kirjoittanut siihen näin: Baabelin kuningas on tuleva ja hävittävä tämän maan ja lopettava siitä ihmiset ja eläimet?'

36:30 Sentähden sanoo Herra Juudan kuninkaasta Joojakimista näin: Hänellä ei ole oleva jälkeläistä, joka istuisi Daavidin valtaistuimella; ja hänen ruumiinsa viskataan pois, virumaan päivän helteessä ja yön kylmässä.

36:31 Ja minä rankaisen häntä ja hänen jälkeläisiänsä ja hänen palvelijoitansa heidän pahojen tekojensa tähden. Ja minä annan tulla heille ja Jerusalemin asukkaille ja Juudan miehille kaiken sen onnettomuuden, jolla minä olen heitä uhannut, vaikka he eivät ole kuulleet."

Itse asiassa tämä profetia toteutui sangen tarkasti. Joojakim kuoli ja hänen poikansa Joojakin hallitsi Jerusalemissa vain kolme kuukautta ennen kuin hänet vietiin perheineen pakkosiirtolaisuuteen Babyloniaan. (2Kun 24:6-17.) Joojakimin toinen poika Sidkia ei hänkään noussut kuninkaaksi, koska Juudan kuningaskunta lakkautettiin Babylonin valloitettua maan. Kuningas Joojakin eli Jekonja jatkoi kuitenkin sukuaan, sillä hänet vapautettiin myöhemmin vankeudesta (561 eKr) ja hän eli Babylonian kuninkaan alaisuudessa lopun elämänsä. (Jer 52:31-34.)

Matteuksen ja Luukkaan sukuluetteloiden suurimmat erot

Sukuluettelot poikkeavat toisistaan eniten sen vuoksi, että Matteus luettelee Salomon sukulinjan, mutta Luukas Naatanin. Ensimmäinen ero on Jeesuksen isän Joosefin isän nimessä. Matteuksen mukaan hänen nimensä oli Jaakob, mutta Luukkaan mukaan Eeli. Suuri ero on myös sukupolvien lukumäärässä Jekonjan ajoista Jeesukseen asti: Matteuksella vain 14, mutta Luukkaalla 28. Miksi näin on ja miksi Raamatussa on kaksi toisistaan poikkeavaa ”kristuksen Jeesuksen sukuluetteloa?”

Miksi Jeesuksen isän nimeksi on mainittu Jaakob ja Eeli eikä vain jompaa kumpaa? Tähän on tarjottu kolmea eri selitystä:

- 1) Jaakob ja Eeli olivat velipuolia, jolloin Jaakob oli nainut veljensä kuoleman jälkeen tämän lapsettomaksi jääneen vaimon ja tehnyt perijän Jaakobin nimelle juutalaisen lain mukaan. (5Ms 25:5,6.)
- 2) Matteus kertoo Joosefin sukulinjan, mutta Luukas Marian.
- 3) Jompikumpi tai molemmat sukuluettelot on keksitty osittain tai kokonaan.

Keksittyyn sukuluetteloon en usko, sillä miksi ihmeessä muuten niin historiallisesti luotettavaan kirjaan olisi keksitty tällaiset sukuluettelot? Jumalan kieltäjät ja Raamatun arvovaltaa väheksyvät ihmiset selittävät helposti tällaiset eroavuudet ja ristiriidat sepitelmiksi riippumatta siitä, onko eroja todella olemassa vai ei, ja riippumatta siitä, ovatko ristiriidat todellisia vai ainoastaan näennäisiä. Usein ristiriidat poistuvat, kun tutkitaan Raamattua avoimin mielin ilman ennakoasenteita ja pidetään kiinni totuudesta niin että seurataan eri johtolankoja Raamatun historian kriittisessä tutkimuksessa ja tekstianalyyysissä.

Rehellinen tutkija joutuu nöyrytyään Jumalan väkevän käden alle ja saa tunnustaa, että Raamattu on todella hämmästyttävän tarkoin paikkansa pitävä historiallinen kirja, niin että sen sanoma on tältä osin luotettavampi kuin varsinaisen historiankirjoituksen, jos se poikkeaa Raamatun ilmoituksesta. Tämän vahvistukseksi on löytynyt myös paljon arkeologisia ja muita tieteellisiä todisteita mm. kansantaruista, kielitieteistä, sukututkimuksista, biologiasta, paleontologiasta (fossiilien tutkimus), maantieteestä, matematiikasta, tähtitieteistä ja satelliittien ottamista kuvista.

Käsittelen vielä erikseen kahta päälinjan mukaista selitystä sille, miksi Matteus ja Luukas kertovat eri henkilöiden sukuluettelon ”Kristuksen sukuluettelona”.

1. Jaakob nai Eelin lesken ja hänelle syntyy Joosef

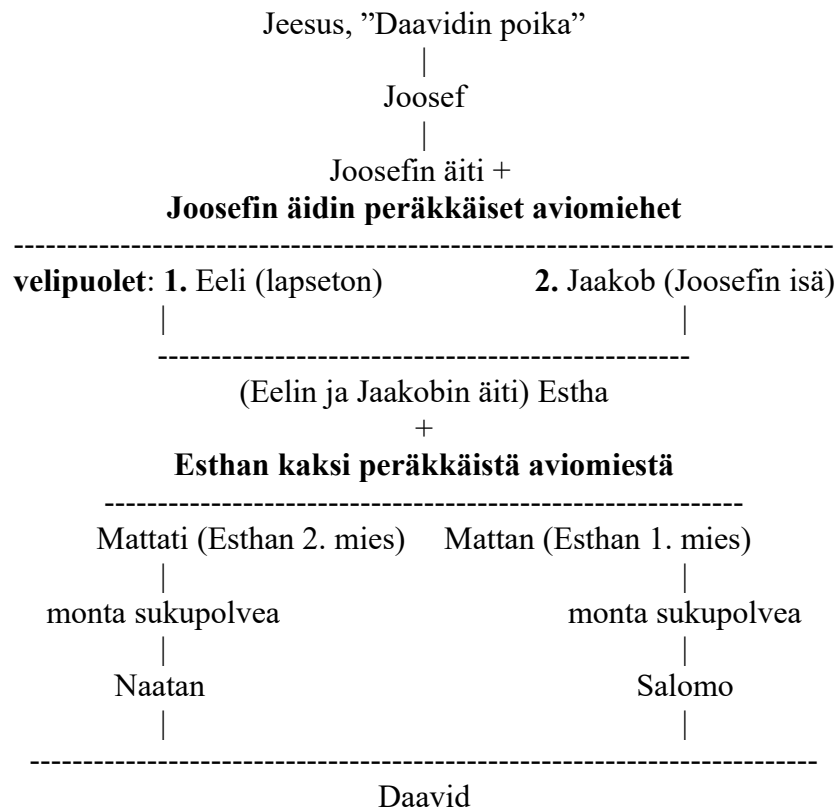
Tämä on mahdollisesti vanhin tunnettu perustelu sille, miksi Matteuksen ja Luukkaan sukuluettelot eroavat toisistaan. Tämä selitys tunnettiin ainakin neljännellä vuosisadalla ja pyhä Augustinus uskoi sen olevan totuudellinen vastaus tähän dilemmaan (vaikeaan pulmaan). Selitys on pääpiirteissään sangen uskottava, vaikka vaatii hieman aivovoimistelua, jotta ymmärtää eri sukulaisuussuhteita ja juutalaista tapaa naida lapsettomaksi jääneen veljen leski sekä siittää hänen nimelleen jälkeläinen, joka perii sitten tämän kuolleen veljen omaisuuden. (5Moos 25:5,6.) Koska tällainen tapa on meidän kulttuurillemme tuntematon, niin tätä selitystä on mahdoton tietää, ellei tunne tarkemmin Raamatun ja juutalaisten historiaa.

Juutalaisilla oli käytössään laki ja tapa, jonka mukaan lapsettomana kuolleen veljen vaimon piti avioitua lesken veljen kanssa, joka synnyttää sitten perijän veljensä nimelle. (5Moos 25:5,6.) Samaa tapaa noudatettiin jo ennen Mooseksen lakia, esimerkiksi Juudan poikien tapauksessa. (1Moos 38.) On uskottavaa, että juutalaiset noudattivat tätä lakia vielä Kristuksen Jeesuksen syntymän aikoihin, mikä selittäisi kaksi eri sukuluetteloa evankeliumeissa seuraavalla tavalla:

- Joosefin isä oli nimeltään Jaakob ja tämän isä oli Mattan, kuningas Salomon jälkeläinen, Daavidin huonetta ja sukua. (Matt 1:15; Luuk 2:4.) Perimätiedon mukaan Mattanin vaimon nimi oli Estha ja hän oli siis Jaakobin äiti eli Joosefin isoäiti.
- Mattan kuoli nuorena ja leskeksi jäänyt Estha avioitui Mattatin kanssa, joka oli Daavidin sukua tämän pojan Naatanin kautta, siis eri sukulinjaa kuin Mattan, joka oli Salomon jälkeläinen. (Luuk 3:23,24,31.) Estha synnytti Mattatille Eelin, joka oli siten Jaakobin velipuoli samassa perheessä.
- Jaakob ja Eeli olivat siis velipuolia ja heillä oli sama äiti, mutta eri isä.
- Eeli meni veljeksistä ensin naimisiin, mutta kuoli ilman lapsia. Jaakob noudatti vanhaa juutalaista lakia ja otti veljensä lesken vaimokseen siittäen veljensä nimelle jälkeläisen, joka sai nimen Joosef. (5Moos 25:5,6.)
- Joosef oli siten ”Eelin poika” tämän perimyslain mukaan, mutta hänen biologinen isänsä oli Jaakob, Eelin velipuoli. Joosef sai näin periä Eelin omaisuuden juutalaisen lain ja tavan mukaan, vaikka ei ollut Eelin biologinen poika.

Tämä selittäisi sen, miksi Matteus on luetellut Salomon sukulinjan ja Luukas Naatanin, mutta molemmissa on kyse Jeesuksen isän Joosefin sukuluettelosta, ei Marian.

Sama voidaan esittää sukupuuna näin:

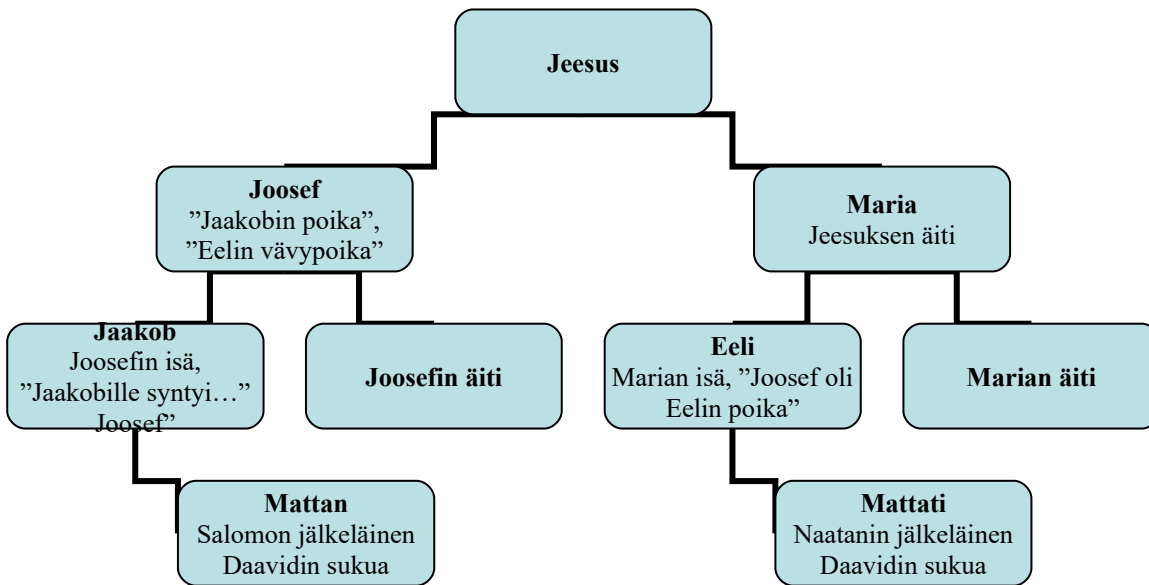
2. Luukas kertoo Marian sukulinjan

Tämä on ollut yhä lisääntyvässä määrin suosittu selitys ristiriidan poistamiseksi Jeesuksen Kristuksen sukuluettelosta, vaikka tätä selitystä ei ehkä ole tunnettu ennen 1400-lukua. Perimätiedon mukaan alkuseurakunta ei olisi tuntenut muuta selitystä kuin yllämainitun, jonka mukaan Eeli ja Jaakob olivat velipuolia, jolloin Jaakob nai lapsettomana kuolleen veljensä lesken synnyttäen ”tämän nimelle” jälkeläisen, Joosefin, Marian aviomiehen. Vaikka tätä toisen kohdan selitystä ei olisi tunnettu alkuseurakunnassa, kertoo mm. suomenkielinen Novum sen selitysosassaan ainoana selityksenä ristiriidan poistamiseksi. (Novum 2, s.61.)

Luukas ei kerro tämän teorian mukaan Joosefin sukulinjaa vaan Marian sukulinjan. Luukas ei sano, että ”Eelille *syntyi* Joosef” (vrt. Matt 1:16 ”Jaakobille syntyi Joosef”) vaan että ”Joosef *oli* Eelin poika”. Joku voi *olla* jonkun poika *avioliiton kautta*, mitä ilmaisua käytetään edelleen esimerkiksi englanninkielessä: ”son in law”. Vastaavaa ilmaisua käytetään ”Gileadin pojista”, jotka olivat hänen tyttärensä Maakirin poikia. Heidän isänsä oli Hesron, Gileadin vävy, ei siis Gileadille *syntynyt* oma poika. (1Aik 2:21-23.) Saul sanoi Daavidia pojakseen, vaikka oli hänen appi-isänsä. (1Sam 17:17; 26:17)

Eeli oli tämän teorian mukaan Marian biologinen isä, mutta Jaakob Joosefin. Joosef oli vain *avioliiton kautta* ”Eelin poika”, Eelin vävy, mutta *syntyjään* hän oli Jaakobin poika, kuningas Salomon jälkeläinen, Daavidin sukua. Marian isä Eeli oli puolestaan Naatanin sukulinjasta ”Daavidin poika” eli kuningas Daavidin jälkeläinen niin ikään. Näin ollen sekä Joosef että Maria olisivat molemmat polvetuneet kuningas Daavidista, mikä sopisi hyvin Herran Jeesuksen arvolle, joka on oleva kaikkien luotujen herra ja kuningas tulevassa maailmassa.

On ehkä parempi selventää tätä vielä kaaviolla.

Tästä Luukas jatkaa Marian sukulinjaa Aatamiin asti, ja viimeisenä sanotaan, että Adam oli Jumalan poika. (Lk 3:38.) Samaa voidaan sanoa perustellusti myös Jeesuksesta, koska hänellä ei ole isää, joka olisi ihminen, sillä hän sikisi pyhästä hengestä ja syntyi neitsyt Mariasta, mistä syystä häntä kutsutaan Jumalan pojaksi. (Lk 1:35)

Muut eroavuudet

Edellä mainittujen erojen lisäksi Raamatun sukuluettelot samoista henkilöistä poikkeavat kirjoitusasunsa puolesta. Tämä johtuu siitä, että jotkut ovat kirjoittaneet nimiä kreikankielisessä ja jotkut hepreankielisessä muodossaan. Kyse on silti samasta henkilöstä.

Petteri Haipola 10.11.2006, muokattu viimeksi 5.9.2016